

i de Høveripligtiges Interesse, og i deres Interesse alene, stemme for, at det skal udtræves, at begge Parter have ønsket det, naar Betalingen skal ansættes til at præsteres efter Capitelstarten; fordi det nemlig er min Overbeviisning, at Pengene befinde sig i et stadigen svindende Verdi-Forhold, og at altsaa den, som faaer sit Høveri ansat til et Pengebeløb aarlig at præstere, han er forsaavidt i Fordelen, naar det ellers bliver noigtigt og rigtigt beregnet, at han i hvert Aar, eller dog i hvert Aarti eller Aarhundrede vil vinde en lille Brok derved, at Pengene blive mindre værd, eller om man vil udtrykke det paa en anden Maade, at alle Ting stige i Pris i Forhold til Pengene.

Premierministeren: Jeg tillader mig i nærværende Anledning at yttre mig om nogle enkelte af de Punkter, som have været Gjensstand for Discussion. Det første af dem er navnlig det Amendement, som er bleven stillet af den sidste Taler tilligemed hans fraværende Collega, at Arbejdspriiserne eller Godtgørelserne skulde bestemmes efter et Middeltal af Arbejdspriiserne i en vis Aarrække. Jeg maa i den Henseende aldeles tillade det stilledes Amendement; thi, som det allerede før er fremhævet, er det en meget let Sag for en af Parterne at udvalge netop det Dieblif, som conuenerer ham meest, til at fremkalde Høveriets Afløsning, enten til overdreven høie eller til overdrevent lave Priser. Det er ogsaa det Princip, man har fulgt ved alle lignende Leiligheder, og derfor finder jeg det aldeles overensstemmende med Billighed, at man følger dette Princip i en saa vigtig Sag som den nærværende. Jeg antager vel, at det har været Udkastets Mening, men det er ikke udtrykt tydeligt, og naar der kan være Tvivl derom, er det vistnok at foretrække, at det udtrykkes tydeligt, istedetfor at lade en saa vigtig Sag være svævende. Det Gnestes, som der kunde være Spørgsmaal om, er, hvor lang en Aarrække man skulde vælge. I denne Henseende vil jeg troe, at en Række af 10 Aar vil være temmelig passende; det er den Regel, man pleier at følge ved Taxeringen af Middelspriser i lignende Tilfælde, og jeg troer altsaa, at dette Aaremaal kunde følges i det Amendement,

som her er stillet. Der er ellers en anden Maade, hvorpaa man kunde bestemme det, og hvor man endogsaa har en lovbestemt Regel for, hvad Priser man kunde sætte. Der er nemlig en Forordning — jeg erindrer i dette Dieblif ikke hvilken — som bestemmer en Godtgørelse af 3 Mark for en Spanddag og af 24 Skilling for en Gangdag. Det er denne Bestemmelse, jeg ved er bleven benyttet allerede ved flere frivillige Høveriafløsninger, og det er i grunden et Tal, som nærmer sig det Middeltal, som paa de fleste Steder finder Sted. Men iøvrigt vil jeg vel antage, at et Middeltal af 10 Aar er hensigtsmæssigere end Bestemmelsen i denne Forordning, der allerede ligger langt tilbage i Tiden og paa visse Steder muligt kunde være upassende. Hvad angaaer Bestemmelsen om, hvorvidt det er den ene eller begge Parterne, som skulde erklære sig villige til, eller som skulde være berettigede til at fordre, at Bederlaget bestemmes efter Capitelstarten, da maa jeg i den Henseende aldeles henholde mig til Udkastets Bestemmelse, nemlig at begge Parter skulle være enige derom. Det er blevet fremhævet, at under særdeles Omstændigheder kunde en Pengebetaling, en fast Pengebetaling, blive særdeles trykkende. Det kan ikke negtes, at naar en Pengebetaling er temmelig høi og Kornpriserne meget lave, vil der kunne finde nogen Uoverensstemmelse Sted; men det Samme kan siges om Bestemmelsen efter Capitelstarten; thi ogsaa der kunne Kornpriserne være meget lave og Bederlaget altsaa blive meget ringe, og omvendt kunne Kornpriserne være meget høie og Bederlaget paa denne Maade blive meget betydeligt; og ofte indtræffer netop de høie Priser, — jeg vil kun gaae tilbage til Aaret 1847, — paa Tider, hvor det har Vanskelighed at bringe det Fornødne tilveie, fordi ofte de høie Priser ere fremtvungne ved en temporair Mangel, som var Tilfældet i 1847. Derimod troer jeg, at det, at Pengebetalingen er bestemt eengang for alle, maa være vigtigt for Cieren, forsaavidt han derved kan gjøre Regning paa en vis bestemt Betaling til sine Renter, Skatter eller hvad det nu kan være; og det maa være vigtigt for Høveren, fordi han da fuldkommen noigtigt kan beregne, hvad